

ENFLASYONUN GÖRÜNÜMÜ

2010 yılının ikinci çeyreğinde tüketici fiyatları yüzde 0,33 oranında düşmüş ve yıllık enflasyon yüzde 8,37 seviyesine gerilemiştir. Böylelikle, tüketici fiyat endeksi tarihinde ilk defa çeyreklik bazda azalış kaydetmiştir. Bu azalışta işlenmemiş gıda fiyatlarının seyri belirleyici olmuştur.

Yılın ikinci çeyreğinde enflasyondaki olumlu görünüm sadece gıda fiyatları ile sınırlı kalmamış, temel mal ve hizmet fiyatlarının artış hızında da belirgin bir yavaşlama gözlenmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış veriler bu dönemde gerek hizmet grubunda, gerek temel mal (gıda, enerji, alkollü içecekler ve tütün ile altın hariç mallar) grubunda fiyat artışlarının ilk çeyreğe kıyasla yavaşladığına işaret etmiştir.

2008 yılının son çeyreğinden itibaren enflasyonda hızlı bir düşüş olacağını öngören Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ekonomik aktivite üzerinde oluşabilecek zararı sınırlamaya odaklanmış, bu süreçte bir yandan kısa vadeli faiz oranlarını süratli bir şekilde aşağı çekerken, diğer yandan dengeleyici bir likidite politikası izleyerek kredi piyasasındaki tikanıklığı gidermeyi hedeflemiştir. Bu çerçevede, 2008 yılının Kasım ayında başlayan bir yıllık süreçte politika faizi 1025 baz puan indirilmiştir. Geçen süre zarfında kredi piyasasında gözlenen olumlu gelişmeleri ve iktisadi faaliyetteki toparlanma

eğilimini göz önüne alan Para Politikası Kurulu (PPK) 2009 yılının Aralık ayında politika faizindeki indirim sürecine son vermiştir. 2009 yılının son çeyreğinde ve 2010 yılının ilk çeyreğinde enflasyonda hızlı bir yükseliş gözlenmesine rağmen PPK, küresel ekonomiye ilişkin risklerin önemini koruduğuna işaret etmiş ve temel (çekirdek) enflasyon göstergelerinin orta vadeli hedeflerle uyumlu seyrini sürdürdüğünü vurgulayarak politika faizlerinin uzun süre düşük düzeylerde kalacağını ifade etmiştir.

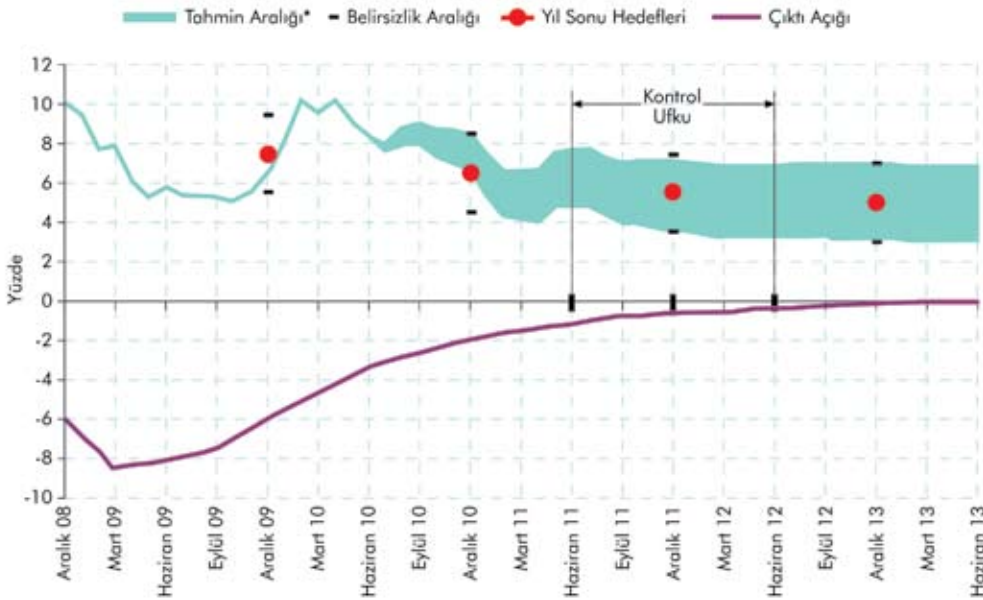
Son dönemde açıklanan göstergeler iktisadi faaliyetin toparlanma eğilimini sürdürdüğünü göstermektedir. Ancak, Avrupa ekonomilerinde Mayıs ayından itibaren öne çıkan sorunlar yılın kalan dönemi için toplam talebe ilişkin belirsizlikleri artırmıştır. Bu çerçevede, iktisadi faaliyetteki toparlanmanın gücüne ilişkin aşağı yönlü riskler artarken, toplam talep koşullarının enflasyona düşüş yönündeki desteğini bir süre daha sürdüreceği öngörüsü korunmuştur.

TCMB önümüzdeki döneme ilişkin enflasyon tahminlerini oluştururken, dış talep koşullarının bir önceki döneme kıyasla daha zayıf bir görünüm izlediği, iç talebin ise öngörüldüğü şekilde toparlanma eğilimine devam ettiği, kaynak kullanımının halen düşük seviyelerde kaldığı ve dolayısıyla toplam talep koşullarının enflasyona düşüş yönünde yaptığı

katkının sınırlı miktarda arttığı bir çerçeveyi esas almıştır. Bu doğrultuda, Temmuz ayı sonu itibarıyla yıl sonu enflasyonunun yüzde 70 olasılıkla yüzde 6,5 ile yüzde 8,5 aralığında (orta noktası yüzde 7,5) olacağı tahmin edilmektedir.

Daha fazla bilgi için:
<http://www.tcmb.gov.tr>
(Başkanın konuşmaları)

ENFLASYON VE ÇIKTI AÇIĞI TAHMİNLERİ

*Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı yüzde 70'tir.

Mali kurallar, bağlayıcı gücünü yasalardan veya doğrudan anayasadan alan mali politika oluşturma, karar alma ve uygulama sürecine ilişkin temel ilke, esas ile hukuki normlar olarak tanımlanabilir. Mali kural belirlenmesi 1980 sonrasında gündeme gelen ve yaygınlaşan bir uygulama olmasına karşın, esas olarak 150 yıllık bir geçmişe sahiptir. Bu bağlamda, mali kuralların gelişim sürecinde temel olarak üç evreden söz edilmektedir:

1) 19. yüzyılın ortalarından itibaren Amerika Birleşik Devletleri'ndeki pek çok eyalet ve 1920'lerden sonra İsviçre'deki bazı kantonlar bütçe dengesi kuralını, mali kural çerçevesinde benimsemişlerdir.

2) İkinci Dünya Savaşı sonrasında İtalya, Almanya ve Japonya gibi birçok sanayileşmiş ülke parasal reformları takiben istikrar programlarını destekleyen dengeli-bütçe kurallarını yürürlüğe koymuştur. Bu dönemde uygulanan mali kuralların büyük bir kısmı kamu sektörünün sadece sermaye yatırımı için ihtiyaç duyduğu kadar borçlanmasını öngören "altın kural"dan oluşmaktadır. 1960'lı yıllardan itibaren ise bütçe açıklarının başta merkez bankaları olmak üzere yerel kaynaklardan finanse edilmesini sınırlayan kurallar sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yürürlüğe konmuştur.

3) Yeni Zelanda'nın 1994'de kabul ettiği Mali Sorumluluk Kanunu ile başlayan bugünkü dönemde artan sayıda sanayileşmiş ve gelişmekte olan ülke çeşitli esaslarda mali kurallar kabul etmiştir.

1990'lı yılların ortalarından itibaren mali kural uygulamalarında artış yaşanmasının temel nedenleri olarak; yüksek bütçe açıklarının faizleri yükseltip, daha düşük potansiyel büyümeye neden olduğunun anlaşılması ve kamu borçlarının sürdürülebilirliğine ilişkin artan kaygılar gösterilebilir. Maliye politikasının siyasi amaçlara yönelik olarak kullanıma

açık olması mali kurallar geliştirilmesini gerekli kılan diğer bir unsur olmuştur. Ayrıca gittikçe yaygınlaşan enflasyon hedeflemesi rejiminin mali disiplin gerektirmesi de mali kural uygulamalarının yaygınlaşmasına etki etmiştir.

Mali kurallar, temel olarak dört gruba ayrılmaktadır:

• **Bütçe Dengesi ve Bütçe Açığına Yönelik Mali Kurallar:** Bütçe gelir-gider dengesini esas alarak tasarlanan "denk bütçe kuralı", cari dengeyi esas alan "altın kural" ve bütçe açığı limitini kapsayan "açık kural" bu gruba girmektedir. Denk bütçe kuralı birçok ülke tarafından benimsenmesine karşın ekonomik dalgalanma dönemlerinde gelir ve harcamaların ayarlanmasını zorlaştırılması nedeniyle önemli sakıncalara da sahiptir. Bu sakıncaları gidermek amacıyla gelir ve harcamalar üzerindeki konjonktürel etkilerin ayıklanmasına yönelik hesaplamalar yapılmaktadır. Faiz dışı fazla için belirli bir hedef konmasına ve bu hedef çerçevesinde faiz dışı harcamalar ile toplam gelir arasında bir denge kurulmasına yönelik kurallar da Bütçe Dengesi ve Bütçe Açığına Yönelik Mali Kurallar arasında sayılmaktadır.

• **Borçlanma ve Borç Stokuna İlişkin Kurallar:** Özellikle gelişmekte olan ülkelerde borçlanmanın ciddi bir sorun olarak ortaya çıkması sonucunda yürürlüğe giren bu tür mali kurallarda, yurt içi kaynaklardan borçlanmaya ilişkin belirli sınırlar konulabilmekte, toplam borçlanma limitleri belirlenebilmekte veya borç stoku belirli bir düzeyle sınırlandırılabilir. Hükümetin merkez bankası kaynaklarından borçlanmasının sınırlandırılması ya da yasaklanmasına ilişkin düzenlemeler de Borçlanma ve Borç Stokuna İlişkin Kurallar arasında yer almaktadır.

• **Gelirlere İlişkin Kurallar:** Kamu gelirlerinin belirli bir tavan ile sınırlandırılmasına dayanmaktadır. Bu sınırlama daha çok vergiler ön plana çıkarılarak yapılmakta ve vergi yükü belirli bir seviyede tutulmaya çalışılmaktadır. Gelir kurallarıyla birlikte vergi yükünün ve kamunun büyüklüğünün sınırlandırılması sağlanmaktadır.

• Harcamalara İlişkin Kurallar: Bütçenin gider kısmına yönelik ve denk bütçenin sağlanmasına yardımcı olan harcama kurallarında, harcama artışları orta ve uzun vadede belirli sınırlamalara tabi tutulabilmekte ve harcama artışları söz konusu harcamaya kaynak oluşturacak gelir artışları ile sınırlandırılabilir. Harcamalara ilişkin mali kurallarda kısıt, toplam kamu harcamaları üzerine konabileceği gibi bütçenin belirli alt kalemleri üzerine de konabilir. Harcamalara ilişkin mali kuralların, vergilerin ani şekilde değiştirilmesinin zor olması nedeniyle, gelir kuralına oranla uygulanması daha kolaydır.

Hükümetler maliye politikalarında farklı değişkenler üzerinde hedef veya sınırlamalar getiren düzenlemeler ortaya koysa da, söz konusu düzenlemelerin mali kural olarak adlandırılabilmesi için sahip olması gereken bazı temel nitelikler bulunmaktadır. Buna göre;

- Mali kurallar hukuki dayanağa sahip olmalıdır. Bu dayanak anayasa, yasal düzenlemeler veya uluslararası antlaşmalar olabilir.
- Mali kural uygulaması süreklilik arz etmelidir.
- Mali kural uygulamalarına ilişkin yaptırım ve otomatik düzeltme mekanizmaları olmalıdır.

Günümüzde mali kurallar hem planlama hem de uygulama açısından oldukça fazla çeşitliliğe sahiptir. Söz gelimi Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda ve İngiltere gibi Anglosakson ülkeler şeffaflık üzerinde daha fazla dururken, Kıta Avrupası ve Arjantin, Brezilya ile Hindistan gibi gelişmekte olan ülkeler, sayısal referans değerlerine (hedefler, limitler gibi) daha fazla odaklanmaktadır. Ancak mali kuralların belirlenmesi sürecinde dikkate alınan sekiz temel kriter söz konusudur. Bu kriterler şu şekilde sıralanmaktadır:

- i. Mali kurallar iyi tanımlanmalı, belirsizliklere yer verilmemelidir.
- ii. Kural uygulamalarında şeffaflığın sağlanmasına dikkat edilmelidir.
- iii. Kurallar basit ve anlaşılır olmalıdır.
- iv. Kurallar esnek olmalıdır.
- v. Kurallar ulaşılmaması arzu edilen hedeflerle uyumlu olmalıdır.
- vi. Kurallar güvenilir olmalıdır.
- vii. Kurallar diğer politikalarla uyumlu olmalıdır.
- viii. Kurallar yapısal reformları destekleyici nitelikte olmalıdır.

Türkiye’de Mali Kural Uygulamaları

Yakın döneme bakıldığında, Türkiye’de Kasım 2000 ve Şubat 2001’de yaşanan derin finansal krizler, borçlanma maliyetlerinin artmasına ve kamu borç stokunun önemli düzeyde yükselmesine neden olmuştur. Bunun sonucunda kamu borçlanmasının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla kamu maliyesinde yeniden yapılandırma süreci başlatılmış ve faiz dışı fazla verilmesine yönelik politikalar oluşturulmuştur. Böylelikle mali disiplinin sağlanması ve sürdürülmesi konusunda önemli kazanımlar elde edilmiş, mali disiplinin sağlanması faiz oranlarının gerilemesini ve borç stokunun Gayri Safi Yurt içi Hasılaya (GSYİH) oranının düşmesini sağlamıştır.

2010 yılı Mayıs ayında ise genel yönetim açığını temel alan bir mali kural taslağı hazırlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır. Buna göre; herhangi bir yılda genel yönetim açığının GSYİH’ye oranının, bir önceki yılın oranına genel yönetim açık uyarlamasının eklenmesi suretiyle hesaplanan değeri aşamayacağı belirtilmiş olup genel yönetim açık uyarlamasının açık etkisi ve konjonktürel etkinin toplamından oluşacağı vurgulanmıştır. Bu doğrultuda mali disiplinin belirli bir kurala bağlanması ve mali politikalara olan güvenin sağlanması amaçlanmıştır.

Ülkemizde mali kural uygulamasının planlanmasının bir diğer nedeni Maastricht Kriterlerine ulaşma amacıdır. Maastricht Kriterleri Avrupa Birliği’ne üye devletlerin parasal birliğe geçiş için yerine getirmeleri gereken şartları belirtmektedir. Kriterler arasında maliye politikasına ilişkin şartlar da vurgulanmıştır. Buna göre; üye devletlerin bütçe açıklarının GSYİH’nin yüzde 3’ünden fazla olamayacağı, kamu borçlarının ise GSYİH’nin yüzde 60’ını aşamayacağı belirtilmiştir.

KAMU KESİMİ GENEL DENGESİ

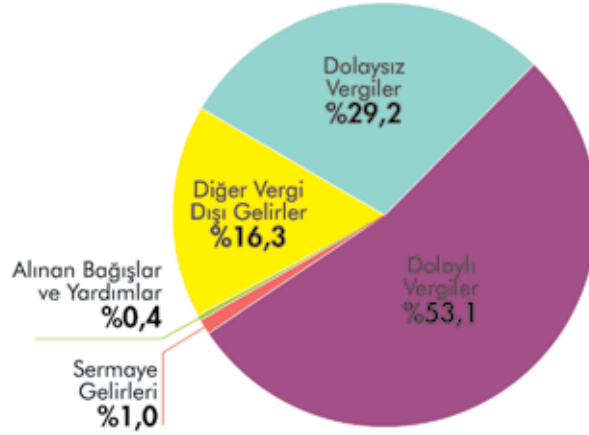
Bütçe hesaplamaları açısından kamu kesimi, konsolide bütçe, KİT'ler, mahalli idareler, fonlar, sosyal güvenlik kuruluşları ve döner sermayelerden oluşmaktadır. Kamu kesimi genel dengesi bu idarelerin gelir ve giderlerinin konsolidasyonu ile elde edilir.

Kamu kesimi genel dengesi belli bir dönemde kamunun gelir, gider, tasarruf ve yatırımları ile tasarruf – yatırım farkının hangi kaynaklardan finanse edildiğini gösterir.

Bir başka deyişle, kamu kesimi genel dengesi içinde kamunun gelirleri, giderleri, tasarrufu, yatırımları, gerçekleştirdiği transferler ve borçlanmalar yer almaktadır.

Türkiye bütçesinin gelir kaynaklarına bakıldığında en büyük kaynağın vergiler olduğu görülebilir. Vergi sisteminde vergiler, dolaylı ve dolaysız vergi olarak ikiye ayrılmıştır. Dolaysız vergiler, gelir, kar ve sermaye kazançları üzerinden alınan vergiler ile mülkiyet üzerinden alınan vergilerden oluşmaktadır. Dolaylı vergiler ise dahilde alınan mal ve hizmet vergileri, uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergiler ile diğer vergilerden oluşur. Bu ayırım açısından göz önünde bulundurulacak önemli nokta vergi mükellefinin vergisini kendi adına ve doğrudan ödemesidir. Genel bir yaklaşımla gelir ve servete ilişkin toplanan

2009 YILI GENEL BÜTÇE GELİRLERİ*
Toplam: 209,5 Milyar TL

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı
* Açıklanan rakamlar geçici niteliktedir.

vergilerin dolaysız, harcamalara ilişkin toplanan vergilerin dolaylı vergi olduğu söylenebilir.

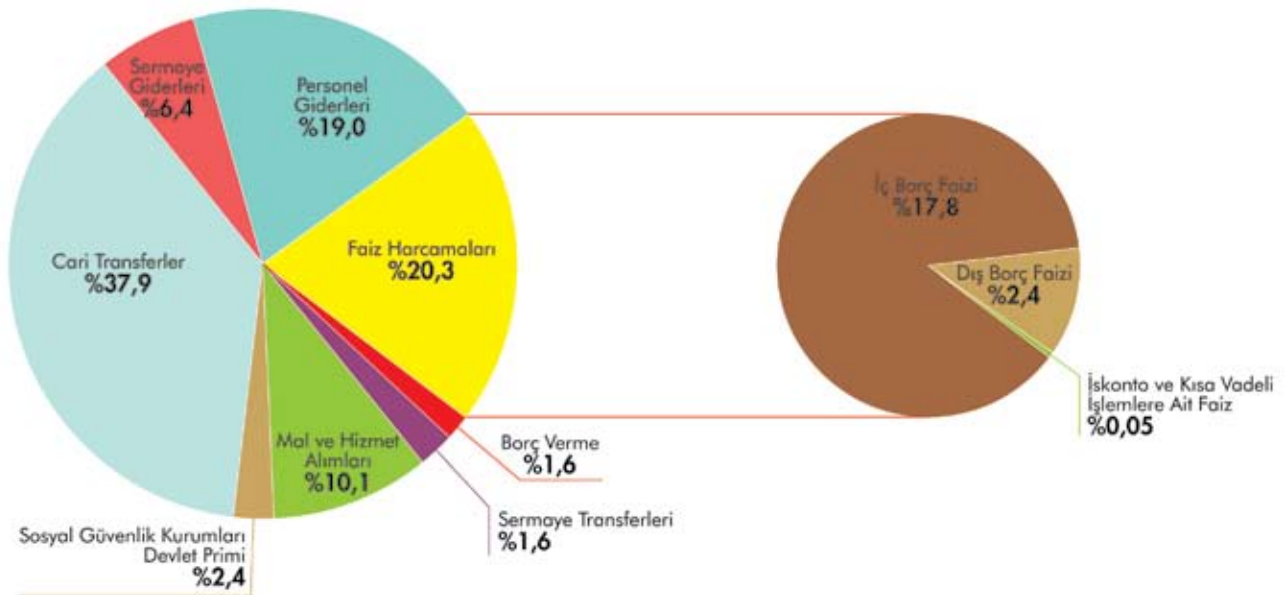
Türkiye'de toplam vergi yükü gelişmiş ülkelere kıyasla düşüktür ve yine gelişmiş ülkelere farklı olarak dolaylı vergilerin payı, dolaysız vergilere kıyasla çok yüksektir. Bu durum doğrudan vergi toplanmasına ilişkin sıkıntılar nedeniyle oluşmakta ve kayıt dışı ekonominin kayıt altındaki ekonomiye oranı hakkında ipuçları vermektedir.

2009 yılı geçici verilerine göre genel bütçe harcamaları 262 milyar 113 milyon TL ile GSYİH'nin

yüzde 27,5'ine ulaşmıştır. Bu harcamalar başlıca cari transferler, faiz harcamaları ve personel giderlerinden oluşmaktadır. Bunlardan faiz giderleri devlet borçlarına ilişkin ödemeleri, cari transferler sermaye birikimini hedeflemeyen karşılıksız ödemeleri (Hazine yardımları, görev zararları vb.) personel giderleri de bordroya dayalı olarak kamu personeline yapılan ödemeleri gösterir. Faiz harcamalarının yüzde 88'i iç borçlara ilişkin olarak ödenmektedir.

Hazine Müsteşarlığının açıkladığı 2009 yılı geçici verilerine göre, kamu kesimi net borç stokunun GSYH'ye oranı yüzde 32,5 düzeyinde gerçekleşmiştir ve yaklaşık olarak yüzde 90'ını Türk lirası cinsi borçlar oluşturmaktadır. İç borçların ortalama vadeye kalan süresi 24,4 ay, dış borcun ortalama vadeye kalan süresi ise 74 ay olarak görülmektedir.

2009 YILI GENEL BÜTÇE HARCAMALARI*

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı
* Açıklanan rakamlar geçici niteliktedir.

MERKEZ BANKALARI ÇALIŞMA ZİYARETLERİ

Merkez bankaları çalışma ziyaretleri kapsamında Azerbaycan Merkez Bankası yetkilileri için 26-28 Mayıs 2010 tarihleri arasında İnsan Kaynakları Semineri, 31 Mayıs-02 Haziran 2010 tarihleri arasında makroekonomik modelleme ile ilgili bilgi vermek amacıyla Modelleme Semineri, 07-09 Haziran 2010 tarihleri arasında Bankamız para politikası uygulamaları ile ilgili bilgi vermek amacıyla Para Politikası Semineri, 21-23 Haziran 2010 tarihleri arasında Bankamız ödeme sistemleri uygulamaları ile ilgili bilgi vermek amacıyla Ödeme Sistemleri Semineri düzenlenmiştir.

14-18 Haziran 2010 tarihleri arasında Bankamıza ziyaret gerçekleştiren Afganistan Merkez Bankası yetkililerine ise Bankamızın çeşitli birimleri tarafından sunumlar yapılmıştır. Arnavutluk Merkez Bankası çalışma ziyareti kapsamında ise 16-18 Haziran 2010 tarihleri arasında Muhasebe, Araştırma ve Para Politikası ve İnsan Kaynakları Genel Müdürlüklerine yönelik bir program düzenlenmiştir.

AKADEMİK ÇALIŞMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK YARIŞMA

Bankamız tarafından Türkiye ekonomisi, merkez bankacılığı veya para politikası konularında yapılan akademik çalışmaların desteklenmesini sağlamak ve bu çalışmalara daha geniş kesimlerin ulaşabilmesine katkıda bulunmak üzere bir yarışma düzenlenmiştir. 04 Şubat 2010 tarihinde Bankamız İnternet sitesinde basın duyurusu ile kamuoyuna duyurulan Yarışma'ya, jüri tarafından kabul edilmiş doktora tezleri ile uluslararası hakemli dergilerde kabul edilmiş makaleler katılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonrasında üç çalışma sahibi akademik teşvik ödülüne layık görülerek her bir çalışma sahibine 1.500,00 TL ödül verilmiş, yarışma sonuçları 02 Ağustos 2010 tarihinde basın duyurusu aracılığıyla duyurulmuştur. Söz konusu Yarışmanın ikincisine ilişkin basın duyurusu ise 06 Ekim 2010 tarihinde İnternet sitemizde yayımlanmıştır.

Daha fazla bilgi için: <http://www.tcmb.gov.tr> (Duyurular / Basın duyuruları)

"ÇAĞDAŞ TÜRK RESİM SANATI" SERGİSİ

12 Haziran – 04 Temmuz 2010 tarihleri arasında Üsküp Şehir Müzesi'nde Bankamız Sanat Koleksiyonu'ndan seçkilerle "Çağdaş Türk Resim Sanatı" sergisi düzenlenmiştir. Sergide, 1950 öncesine ve modernist bir gelişme idealine atıflı sürecin örnekleriyle, 1950 sonrasında postmodernist gelişmelerekinde belirginleşen ve çeşitlilik arz eden eserlerden, uluslararası düzeyde tanınmış 30 sanatçıya ait 51 çalışma yer almıştır. 11 Haziran 2010 tarihinde gerçekleştirilen sergi açılışına Bankamız üst yönetiminin yanı sıra, Türk ve yabancı bankacı ve işadamları, T.C. Üsküp Büyükelçiliği mensupları, Üsküp'deki kordiplomatik temsilciler, sivil erkan, kültür-sanat ve basın çevreleri ile sanatseverler katılmışlardır.

ENFLASYON RAPORU 2010-III

Enflasyon Raporu'nun 2010 yılı üçüncü sayısı 27 Temmuz 2010 tarihinde Başkan Yılmaz'ın sunum yaptığı bir basın toplantısı ile kamuoyuna açıklanmıştır. Rapor'da para politikası

kararlarına temel oluşturan iktisadi görünüm özetlenmiş, küresel ve yerel makroekonomik gelişmelere ilişkin değerlendirmeler, son üç aydaki ekonomik gelişmeler doğrultusunda güncellenen orta vadeli enflasyon tahminleri ile para politikası duruşu sunulmuştur. Rapor'da ayrıca 2010 yılı ikinci çeyreğinde gelişmekte olan ekonomilerde para politikası duruşunun belirleyicileri, enflasyonun ana eğilimi, iç ve dış piyasaya yönelik kapasite kullanım oranları, istihdam koşullarına ilişkin gözlemler, tarım dışı istihdam ve üretim gelişmeleri açısından 2000-2001 ve 2008-2009 krizlerinin karşılaştırılması, bütçe açığı ve kamu borç stoğundaki gelişmelerin uluslararası karşılaştırması ile Eylül 2008-Temmuz 2010 döneminde para politikası ile ilgili bilgi kutularına yer verilmiştir.

Daha fazla bilgi için: <http://www.tcmb.gov.tr> (Yayınlar/Raporlar)

ULUSAL GAZETELERİN EKONOMİ BÖLÜMÜ TEMSİLCİLERİ İLE TOPLANTI

29 Temmuz 2010 tarihinde İstanbul'da ulusal gazetelerin ekonomi bölümü temsilcileri ile bir toplantı

düzenlenmiştir. Başkan Yılmaz, Başkan Yardımcıları Doç. Dr. Erdem Başçı, Burhan Gökmeze, Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu ve Dr. M. İbrahim Turhan ile Para Politikası Kurulu üyeleri Prof. Dr. Abdullah Yavaş ve Prof. Dr. Turalay Kenç'in katıldığı toplantıda, açıklanan Enflasyon Raporu'na yönelik sorular yanıtlanmış, mali kural, küresel kriz, çıkış stratejileri, ekonomik gelişmeler ve beklentiler gibi gündemdeki konulara değinilmiştir.

ÇALIŞMA TEBLİĞLERİ, EKONOMİ NOTLARI, KİTAPLAR VE ÇALIŞMALAR

- Effects of Monetary Unions on Inequalities (Para Birliklerinin Eşitsizlikler Üzerindeki Etkileri) (Timur Hülügü, Devrim İkizler Çalışma Tebliği No. 10/14, Ağustos 2010)
- Understanding Sectoral Growth Cycles and the Impact of Monetary Policy in the Turkish Manufacturing Industry (Türkiye İmalat Sanayinde Sektörel Büyüme Çevrimleri ve Para Politikasının Etkileri) (Saygın Şahinöz, Evren Erdoğan Coşar Çalışma Tebliği No. 10/13, Temmuz 2010)
- Türkiye İçin Yeni Reel Efektif Döviz Kuru Endeksleri (Hülya Saygılı, Mesut Saygılı, Gökhan Yılmaz, Çalışma Tebliği No. 10/12, Temmuz 2010)
- Türkiye'de Piyasa Göstergelerinden Para Politikası Beklentilerinin Ölçülmesi (Harun Alp, Ali Hakan Kara, Gürsu Keleş, Refet Gürkaynak, Musa Orak Çalışma Tebliği No. 10/11, Haziran 2010)

Daha fazla bilgi için: <http://www.tcmb.gov.tr> (Yayınlar/Araştırma Yayınları)

İKTİSADİ YÖNELİM ANKETİ

İktisadi Yönelim Anketi (İYA), aldıkları kararlar ve uygulamaları ile ülke ekonomisine yön veren üst düzey yöneticilerin yakın geçmişe ilişkin değerlendirmelerini, mevcut duruma ilişkin görüşlerini ve geleceğe yönelik beklentilerini alarak imalat sanayinin kısa dönemdeki eğilimlerini yansıtacak

göstergeler üretmek amacıyla 1987 yılı Aralık ayından itibaren uygulanmaktadır.

Günümüzde anketin çerçevesini, Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2005 bazlı İmalat Sanayi Üretim Endeksi oluşturmaktadır.

Katılımcılara, aylık ve üç aylık (Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim) olmak üzere iki anket gönderilmektedir.

Aylık anket, üretim, siparişler, istihdam, stoklar, satış fiyatı, birim maliyeti, kapasite kullanım oranı, üretici fiyatları enflasyonu, kredi faiz oranı ve genel gidişat konularındaki görüşleri almaya yönelik olarak hazırlanmış olup bu kapsamdaki soruların 5'i

mevcut durum değerlendirmesine, 15'i geçmiş ve geleceğe yönelik eğilimlere, ikisi de oran bildirilmesine ilişkindir.

Üç aylık ankette ise, aylık ankette yer alan sorulara ilave olarak yer alan 6 soru ile, üretimi kısıtlayan unsurlar, üretim kapasitesi seviyesi, mevcut sipariş kayıtlarının üretim süresi ve yurt içi ve yurt dışındaki rekabet gücüne yönelik değerlendirmelerin alınması amaçlanmıştır. Bu kapsamdaki sorulardan bir tanesi çeşitli unsurların önem sırasına göre sıralanmasına, diğerleri de mevcut durum ve son üç aya yönelik eğilimlerin saptanmasına ilişkin olarak hazırlanmıştır.

İYA'nın genel çerçeve olarak cevap seçenekleri "arttı, aynı kaldı, azaldı", "normal üstü, mevsim normalinde, normal altı", artacak, aynı kalacak, azalacak", "yeterinden fazla, yeterli, yeterinden az" veya "iyileşti, aynı kaldı, kötüleşti" şeklindedir.

Toplu sonuçlar zaman serisi olarak da "Veriler/İstatistik Veriler-Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)" içinde kullanıma sunulmaktadır.

Daha fazla bilgi için: <http://www.tcmb.gov.tr> (Veriler/Anketler)

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

KAMU GİDERİ

Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderlerdir.

taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirlerdir.

KAMU MALİ YÖNETİMİ

Kamu kaynaklarının tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak yasal ve yönetsel sistem ve süreçlerdir.

MALİ KONTROL

Kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçlerdir.

KAMU GELİRİ

Kanunlara dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve

TCMB Politika Faizi*

1 Hafta Repo 7,00

Merkez Bankası Döviz Rezervleri (24.9.2010, Milyar ABD Doları) 75,79

Enflasyon - Eylül 2010 (TÜFE, Yıllık %) 9,24

* 2010 yılı Eylül ayı itibarıyla.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Hüseyin Zafer

Baskı:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü

Yayın Kurulu:

Cihan Aktaş - Tuğrul Gürgür - Tangül Hınçal - Mesut Kümbetlioğlu - Zeynep Özge Yetkin - Mehmet Tamur - Canan Binal Yılmaz - Cem Gökçen - Berkay Akışoğlu - Gonca Zeynep Özdemir - Emel Demirgören - Özgür Balaban

Sayı: 19 Eylül 2010

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından üç ayda bir yayımlanır.

Ücretsiz dağıtılmaktadır.
Abonelik için: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İletişim ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
İstiklal Caddesi No: 10 06100 Ulus-Ankara
Tel: (312) 507 50 00
e-posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr